

određenim rodovima vojske Kraljevine SHS/ Jugoslavije. U svakom poglavlju nalazi se ilustracija vojnika u uniformi i opremi određenog roda, napravljena prema izvorima i sačuvanoj opremi. Uniforme, oprema i oružje su opisani jako precizno te su navedeni proizvođači opreme, što će sigurno koristiti stručnjacima koji će se baviti vojnicima iz ovog razdoblja. Dosta značajan posao autori su obavili pri ujednačavanju i objašnjavanju svih vojnih termina kojih nema u standardnom hrvatskom jeziku, da bi ih lakše približili čitatelju.

Uz fotografije te ilustracije pješaka i časnika kopnene vojske, žandarmerije, kraljeve garde, ratnog zrakoplovstva i ratne mornarice, autori su uz tekst priložili dosta fotografija tenkova, zrakoplova i borbenih plovila. Tekst o oklopnim i zračnim snagama Kraljevine prate vrhunske ilustracije vojnih sredstava te dosta podataka o tipovima i brojčanom stanju opreme korištene u različitim rodovima vojske.

„Hrvatski ratnici kroz stoljeća 2“ je namijenjena prvenstveno vojnim povjesničarima te maketarima, skupljačima militarije i drugim zaljubljenicima u vojnu povijest. Čitateljima koji nisu zainteresirani za vojnu povijest, knjiga možda neće biti pretjerano zanimljiva, ali će pružiti mnoštvo podataka i slikovnog materijala, koji ne svjedoče samo o vojnim postrojbama, već o jednoj državi i društvu čiji smo sastavni element bili.

Vedran Runjić

[diplomirani povjesničar]

Nobuhiro Suwa, *H Story*, DENTSU Music and Entertainment, 2001., 111 min.

Film se bazira na naraciji slijedom motivâ, od kojih glavne predstavljaju naizgled oprečni odnosi između buke i tišine. Moguće je uočiti tri temeljne buke (i tišine) kojima autor „bombardira“ svoju publiku. Prva je doslovna, tj. ona koja se svodi na zvuk kao sredstvo. Sljedeća je vizualna, nimalo manje dojmljiva, pogotovo u mraku kino-dvorane, a da bi cijeli koncept zaslužio svoju nadgradnju, finalni je produkt fabularna buka i/ili tišina. One su smještene na više razina koje možemo pokušati podijeliti služeći se pojednostavljenom terminologijom (poradi lakšeg razumijevanja ovih apstrakata): slabo (nježno), srednje i snažno (zaglušujuće).

Tijekom cijelog filma svjedoci smo njihovoj naizmjeničnoj konvergenciji i divergenciji iz čega najzad proizlazi zaključak da su svi elementi uvijek na neki način konvergirani – sve je bukal! Čak i kad je naizgled tišina. Fizički motivi kojima se autor tom prilikom služi variraju, od dugih „nepomičnih“ kadrova u kojima jedva razaznajemo pokrete, preko mraka koji simbolizira „neaktivnost“ pri čemu u pozadini možemo uočiti svjetla automobila koji se pojavljuju i ubrzo gube u vrevi vječnog gibanja.

Zatim imamo teatar. Teatar moderniteta i svakodnevice (trivijale) nasuprot teatru transcendencije i poezije. Stoje li oni jedan nasuprot drugomu? Ili se, poput buke i tišine, svejednako

Projekcija filma i dolazak redatelja ostvareni su suradnjom prof. dr. sc. Isaoa Koshimure sa Sveučilišta Tokyo Zokei i prof. dr. sc. Drage Roksandića s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu; Kino Europa, 16.3.2009.

prožimaju? Čak i nerazumijevanje same publike i njihovo fizičko prijevremeno napuštanje dvorane pruža jasnu sliku onoga što autor naglašava: „O Hirošimi nije moguće govoriti. Može se samo govoriti o nemogućnosti govora o Hirošimi.“ Zašto o njoj ne možemo govoriti? Zato što je ne razumijemo. I nikada nećemo ni razumjeti. Ona je nama neshvatljiva i neuhvatljiva.

Možemo se osvrnuti i na dvostruku simboliku naslova samog filma. Zanimarimo li očitou asocijaciju (*priča o Hirošimi*), „H Story“ zvuči kao „history“, zar ne? Zašto povijest, zašto povjesničari? Prema definiciji, *povijest* je kao objektivna zbilja također neuhvatljiva te o njoj ne možemo govoriti. No, možemo ipak govoriti o *historiji* koja je ustvari povjesničareva/historičareva interpretacija same objektivne zbilje što je nužno čini subjektivnim konstruktom.

Dodatan motiv pružen je u sceni u kojoj glavna glumica i redatelj ne pronalaze zajednički jezik, scena u kojoj njih i njihove različite ideje o pristupu i konceptu samog snimanja razdvajaju lingvističke i kulturološke barijere. One se pak nadovezuju na tzv. historijski jaz koji možda možemo nazvati i generacijskim. Njih smo mogli lako uočiti i nakon projekcije filma u diskusiji ili, bolje rečeno, pokušaju diskusije. Mnogo se naime gubi u prijevodu i rekonstrukcijama.

Danijel Švraka

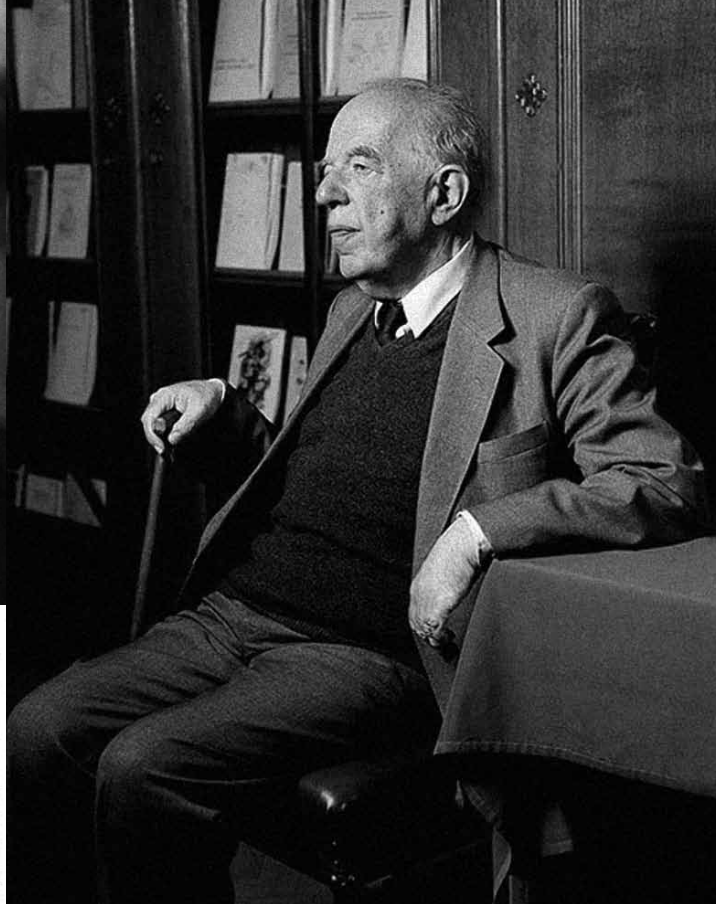
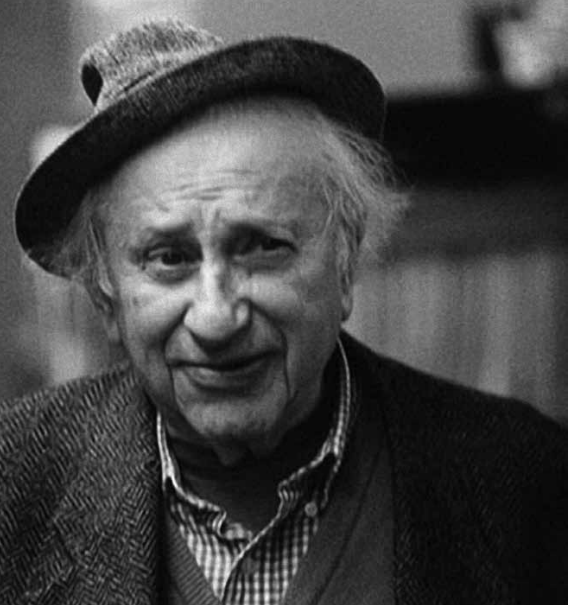
[povijest/arheologija]

Nobuhiro Suwa, *H Story*, DENTSU Music and Entertainment, 2001., 111 min.

„O Hirošimi nije moguće govoriti.
Može se samo govoriti o
nemogućnosti govora o Hirošimi.“
— Nobuhiro Suwa

Ovom rečenicom je najavljena projekcija filma *H Story*, japanskog redatelja Nobuhira Suwe, u kinu Europa. Suwina izjava odlično sažima problematiku djela kojem ćemo posvetiti ove retke. Nobuhiro Suwa rođen je u Hirošimi 1960. godine. Nakon završetka studija u rodnom gradu, odlazi na studij na sveučilište Tokyo Zokei, gdje za mentora dobiva Nobuhira Kawanaku. Tijekom studija počinje producirati nezavisne filmove. Nakon diplome počinje snimati televizijske dokumentarne filmove, te surađuje s redateljima poput Sōgo Ishiija. Godine 1996. snima svoj dugometražni prvijenac *2 Duo*. Tri godine kasnije snima drugi film *M/Other*, kojim osvaja nagradu FIPRESCI na 52. filmskom festivalu u Cannesu. Kasnije snima još dva filma, *H Story* iz 2001. i *Un couple parfait* iz 2005., koji mu osigurava nagradu žirija na 58. filmskom festivalu u Locarnu. Posljednji redateljski uradak bilo je snimanje jednog od segmenata omnibusa *Paris, je t'aime* iz 2006. godine. Suwa je danas predsjednik sveučilišta Tokyo Zokei.

Sami film *H Story* ostvaren je kao pseudodokumentarac, ali u bitno drugačijoj maniri nego što su to filmovi Roba Reintera ili Christophera Guesta. Radnja filma prati filmsku ekipu koja pokušava snimiti *remake* filma *Hiroshima Mon Amour* (*Hiroshima, ljubavi moja*) Alaina Resnaisa iz 1959. godine. Pritom članovi ekipe glume sebe. Béatrice Dalle i Hiroaki Umano, uz to što tumače

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 6/7 2009.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
godina VI, broj 6/7, 2009.

Glavna i odgovorna urednica

Nikolina Sarić

Uredništvo

Tomislav Bradolica, Vanja Dolenc,
Nikolina Sarić, Filip Šimetin Šegvić,
Andreja Talan

Urednik pripravnika

Stefan Treskanica

Redakcija

Tomislav Bradolica, Vanja Dolenc,
Nikolina Sarić, Filip Šimetin Šegvić,
Andreja Talan, Stefan Treskanica

Recenzenti

dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Jasna Galjer
Tomislav Galović, prof.
dr. sc. Ivo Goldstein
mr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Petar Korunić
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol
dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus
dr. sc. Drago Roksandić

Lektura i korektura

Vedrana Janković
Marko Pojatina
Zoran Priselac

Dizajn i priprema za tisak

Tomislav Vlainić
Lada Vlainić

Prijevod sažetaka na engleski jezik

Tomislav Brandolica
Marko Lovrić
Marija Marčetić

Prijevod sažetaka na njemački jezik

Azra Plićanić-Mesić, prof.
Filip Šimetin Šegvić

Prijevod sažetaka na francuski jezik

doc. dr. sc. Zvezdana
Sikirić-Assouline
Zrinka Miladin

Izdavač

ISHA Zagreb
– Klub studenata povijesti

Tisak

Kerschhoffset

Naklada

Tiskano u 300 primjeraka

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo
stavove autora i ne predstavljaju
nužno stavove i mišljenja uredništva
i izdavača. Izdanje časopisa ostvareno
je uz novčanu potporu Filozofskog
fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
Cijena časopisa iznosi 7,00 kn.

Adresa uredništva:

ISHA Zagreb
– Klub studenata povijesti
(za: Redakcija „Pro tempore”),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3,
10000 Zagreb

E-mail:

pt.redakcija@gmail.com
nikolina.sar@gmail.com

